

УДК 37.374

DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.2.2021.02>**Марина Домаскіна,**

ORCID iD 0000-0002-7825-6802

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти

Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

вул. Адміральська, 4-а, 54001, Миколаїв, Україна

marina.domaskina@moipro.mk.ua

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

У статті проведено аналіз формування системи післядипломної педагогічної освіти у Сполучених Штатах Америки. Розглянуто низку питань, що стосуються становлення описуваної системи, проведено ретроспективний аналіз формування сучасного стану підвищення кваліфікації освітян у цій країні та визначено основні її етапи. Зокрема виявлено тенденції, що були притаманні системі підготовки вчителів у США та мали негативні наслідки для системи освіти. Визначено також необхідність безперервної освіти вчителів, зазначено зміст, форми та методи післядипломної освіти та моделі підготовки вчителів. Досліджено особливості підтримки молодих учителів, сформованість системи менторства. Проаналізовано тенденцію спрямування підвищення кваліфікації на індивідуальність учителя, а не на його спеціалізацію, що значно розширює рамки післядипломного супроводу. Проведено паралелі між системами післядипломної освіти Сполучених Штатів та України з метою виявлення тенденцій подальшого ефективного реформування системи національної післядипломної освіти вчителів.

Ключові слова: коучинг; менторство; моделі підготовки; підвищення кваліфікації; підвищення кваліфікації вчителів у США; післядипломна освіта; професіоналізм педагога; сертифікація; система неперервної освіти; система післядипломної освіти; тьюторство; форми підвищення кваліфікації освітян у США; учитель.

© Домаскіна М. А., 2021

Вступ.

Інтеграційні умови розвитку держави наразі ставлять перед освітою нові завдання. Кардинальні зміни в сучасному українському суспільстві потребують відповідної модернізації всієї системи освіти. Однією з її складових є професійна підготовка та підвищення кваліфікації вчителів. Успіх розв'язання цієї важливої проблеми залежить безпосередньо від розроблення теоретичної та практичної складових процесу підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Саме рівень кваліфікації педагогів є основним критерієм якості їхньої професійної діяльності. Тільки від професіоналіз-

му вчителя, його вміння орієнтуватись у сучасному світі, мобільності, уміння досягати компромісів, послуговуватися сучасними напрацюваннями та технологіями залежить успіх модернізації загальноосвітньої школи та системи освіти в цілому. Отже кожен учитель повинен прагнути досягнення максимально можливого рівня професіоналізму, щоби бути конкурентоздатним на сучасному ринку праці. Саме тому навчання вчителя відбувається протягом усього життя.

Розвиток сучасного суспільства має тенденцію до інтеграції систем освіти в єдиний світовий простір. Тому на тлі збе-

реження кращих національних освітніх традицій ми повинні збагатити нашу освіту інноваційним досвідом успішних держав світу.

Саме це спонукає нас до ознайомлення з досвідом інших країн, вивчення їхньої системи неперервної педагогічної освіти, що нині активно розвивається. Окрім упровадження сучасних технологій та підходів до навчання, є різноманітні програми стажування для обміну досвідом викладачів, що безумовно сприяє підвищенню професійної підготовки.

Метою нашого дослідження є вивчення процесу розвитку системи неперервної професійної підготовки педагогічних кадрів у США (як однієї з найуспішніших країн світу), а також ознайомлення зі змістом та методами навчання вчителів у цій країні. Після відповідного дослідження плануємо виконати такі завдання: провести паралелі в системах підвищення кваліфікації наших країн; з'ясувати сильні сторони підготовки вчителів у Сполучених Штатах; визначити, які позитивні моменти можна впровадити в систему підвищення кваліфікації в нашій країні.

Основний зміст

Сполучені Штати Америки мають достатні педагогічні здобутки та розвинену систему підвищення кваліфікації вчителів, що ґрунтується на державній політиці в галузі освіти та враховує різноманітність історичних та багатонаціональних традицій. Тому питаннями розвитку системи післядипломної освіти цієї країни цікавиться певна кількість сучасних науковців. Зокрема, у роботах Н. Клясен, Н. Мукан, І. Регейло, Н. Собчак, А. Хатюшиної та інших розглянуто окремі підходи гуманізації та неперервності професійної педагогічної освіти. Т. Кошманова, К. Рибачук, І. Руденко, Н. Щур та ін. досліджували окремі історичні етапи формування системи післядипломної підготовки. Проте залишаються недостатньо вивчені аспекти цієї тематики. Потребує більш поглибленого вивчення ретроспектива формування системи підвищення кваліфікації та ознайомлення із її

найефективнішими формами.

Чому саме Сполучені Штати? Нині ця країна має вагомий педагогічний досвід у сфері освіти, у ній сформована розвинена система професійної підготовки та перепідготовки педагогів. Формування системи професійної підготовки вчителів цієї країни пройшло достатньо тривалий історичний шлях, який до того ж утруднюється багатонаціональним складом населення.

Роком заснування вищих педагогічних навчальних закладів, так званих Normal Schools, у Сполучених Штатах вважається 1839 рік. Саме з цього періоду відбувається відлік початку підготовки вчителів. Через сорок років затверджено звання «професора педагогіки». До 1890 року розпочинається досить швидке нарощування мережі вищих педагогічних закладів, яких на той період було вже 92. Однак на початку XX століття підготовка вчителів поступово переміщується в лоно традиційних університетів. Ця тенденція зберігається і донині. Саме педагогічні факультети університетів та коледжів займаються підготовкою вчителів.

Починаючи із середини 20 століття рівень підготовки вчителів піддається значній критиці. Деякою мірою підготовка вчителів була пов'язана з успіхами інших країн (зокрема Радянського Союзу) у навчанні школярів, особливо із природничих дисциплін, оскільки ця держава мала значні успіхи в освоєнні космосу. У 1983 році опубліковано доповідь «Нація на межі ризику» (A Nation at Risk), у якій висловлювали стурбованість не тільки працівники сфери освіти, а й політики, бізнесмени та суспільство в цілому. Цілком справедливо американці вважають, що якщо школа випускає людей, рівень освіти яких не відповідає світовим стандартам, то це несе загрозу національній безпеці країни.

США набагато раніше, ніж інші країни усвідомили, що як соціальний, так і технічний розвиток країни, насамперед залежить від людей – від того, чого вони навчені та як виховані. Отже прогрес суспільства залежить від того, як працює школа та який

рівень професіоналізму вчителів. У 2000 році у США створюється спеціальна комісія з проблем педагогічної освіти, яку очолив астронавт Джон Глен. Комісія склала звіт «Доки не пізно» (Before It Is Too Late), у якому особливо підкреслено надзвичайну важливість підготовки вчителів для вирішення проблеми якості освіти.

У 2012 році в доповіді «Освітня реформа у США та національна безпека» (U.S. Education Reform and National Security, с. 12) було чітко зазначено, чому освіта є питанням національної безпеки. «Пробуксовування» сфери призводить до основних загроз національній безпеці країни, зокрема: 1) загроза для економічного зростання та конкурентоздатності; 2) загроза військовій безпеці; 3) загроза інтелектуальній власності; 4) загроза глобальним інтересам країни; 5) загроза єдності нації. На нашу думку, ці самі проблеми постають зараз і перед Україною.

У доповіді зазначено, що «військова міць вже не є достатньою умовою, щоби гарантувати безпеку країни. Національна безпека нині тісно пов'язана із людським капіталом. Людський капітал нації настільки ж сильний, наскільки сильною є освіта» (U.S. Education Reform and National Security, 2012, с. 12).

Отже, політичні та ділові діячі країни зрозуміли, що довготривалий економічний прогрес країни потребує ефективної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів.

Різні дослідники виділяють різні фази формування системи післядипломної освіти вчителів у Сполучених Штатах, однак у цілому визначають три етапи формування цієї системи, під час якої безумовно відбувалися реальні зміни процесу. Нині система перепідготовки вчителів у США характеризується як національна система, що керується на місцевому рівні (Собчак Н., 2004, с. 8).

На першому етапі (приблизно середина 40-х – середина 60-х років) для розвитку системи підвищення кваліфікації характерною була децентралізація. Держава майже не контролювала та не фінансувала сферу

освіти. Курси підвищення кваліфікації були платними та функціонували при деяких університетах та коледжах (Руденко І., 2020, с. 56). Основною їхньою задачею було компенсувати недостатність спеціальної предметної підготовки. Питанням професійної освіти увага не приділялася. У цей період професія вчителя вважалася такою, що не потребує спеціальних знань, окрім вузького володіння своїм предметом.

Для другого етапу (60–80 роки) характерним є становлення системи післядипломної педагогічної освіти, яка починає асоціюватись із підвищенням кваліфікації. Протягом цього періоду формуються нові форми підвищення кваліфікації, такі, як коротко- та довготривалі курси (знову ж таки при університетах та коледжах). У цей же час починає формуватися державний апарат федерального та місцевого рівнів, задача якого в централізації та координації роботи у підвищенні кваліфікації вчителів (Харюшина А., 2009, с. 23). З'являються Бюро та Агенції підвищення кваліфікації, Національний інститут освіти та Національний науковий фонд.

Проте, незважаючи на всі позитивні зміни, система підвищення кваліфікації вчителів залишалася недостатньо скоординованою, школи та університети організовували відповідні заходи «на власний розсуд». Водночас неадекватна система матеріальних стимулів, певна неупорядкованість і неузгодженість трудового законодавства знижують престижність праці вчителів. При цьому орієнтація на однобічну спеціально-предметну підготовку не дала бажаного ефекту, що зумовило подальшу реформацію системи післядипломної підготовки.

Тим самим на початок третього етапу (80-ті роки) на перші шпальти виходить питання про професіоналізм учителя, його компетентність. Наразі багато уваги приділяється особистісному аспекту, формуванню вчителя-майстра, який має здатність до творчого та гнучкого мислення в сучасних умовах. Протягом третього етапу (донині) система перепідготовки вчителів постій-

но вдосконалюється. Особлива увага зараз надається розробленню нових навчальних методик, диверсифікації навчального процесу, формуванню тісних взаємозв'язків та зворотного зв'язку в системі «вчитель-учень». Наразі простежується єднання загальної освіти з професійною та з підвищенням кваліфікації, учитель проходить процес неперервної освіти. Одним із принципів післядипломної перепідготовки став принцип саморозвитку особистості, який спрямований на таке навчання, коли відбувається корегування та розвиток індивідуальної свідомості вчителя. Педагог переосмислює свої цінності, своє ставлення до людей та до себе самого, активізується соціально-психологічне тренінгове навчання.

Донедавна університети давали міцну базову освіту з предмета, і лише потім закінчувалися додаткові курси, що давали право викладання. Американські дослідники дійшли висновку, що основною одиницею в системі підвищення кваліфікації є саме вчитель. Усталена однобічна спеціально-предметна підготовка вчителя виявила свою безперспективність. До сучасного вчителя висуваються вимоги володіння педагогічними та соціально-психологічними знаннями. Саме це усвідомлення дало поштовх новому витку розвитку системи післядипломної освіти Сполучених Штатів.

Особливості формування системи післядипломної педагогічної освіти США пов'язані з особливостями підготовки вчителя в цій країні. Як і у багатьох інших країнах, у Сполучених Штатах багаторівнева підготовка. Після закінчення дворічного коледжу студент здобуває ступінь спеціаліста, після чотирирічного коледжу – повну вищу освіту I рівня, ступінь бакалавра. І лише університети дають можливість здобути вищу освіту II рівня та ступінь бакалавра (Рибачук К., 2008, с. 15).

Перші два роки студенти здобувають базові знання з предмета, останні два здійснюють інтенсивне вивчення фахових дисциплін. Студент самостійно може досить широко комбінувати вибіркові навчальні

дисципліни.

Після закінчення університету випускники здобувають ступінь магістра гуманітарних або точних наук в освіті. У Сполучених Штатах є такі основні моделі підготовки вчителів: паралельна, альтернативна та послідовна.

При паралельній моделі педагогічна підготовка відбувається паралельно із загальною та спеціальною освітою. Зазвичай це є характерним для коледжів. Художнім і технічним педагогічним коледжам притаманна послідовна модель: спочатку студенти навчаються спеціалізованим предметам, а згодом після навчання проходять педагогічні курси. Альтернативна модель дає можливість напрацювати педагогічні навички у спеціальних центрах (щось на зразок здобуття другої професії).

Водночас із указаними моделями набуває розвитку так звана клінічна модель. Основна її ідея – теоретичні знання мають бути закріпленими на практиці, а саме під час річної інтернатури. Така модель має суттєві переваги: заклади освіти отримують бази практик, студенти набувають досвід практичної роботи, школи готують для себе кадри та мають доступ до нових розробок.

Донедавна у Сполучених Штатах на рівні округів надавалася перевага короткотривалому підвищенню кваліфікації вчителів. За такої схеми до закладу освіти запрошувався консультант чи експерт на день підвищення кваліфікації, який проводив разовий семінар за тією чи іншою темою. Нині така модель втрачає актуальність, оскільки дуже часто тематика семінарів не відповідає потребам закладу та вчителів, а також бракує спадковості та узгодженості окремим заходам (Мукач Н., 2007, с. 32). Для того, щоб навчання вчителів дійсно мало значення та актуальність, воно має відбуватися в активних послідовних умовах інтелектуального середовища.

Для реалізації цієї ідеї системою керування Департаменту освіти введено в роботу автоматизовану систему керування. Інформацію про всіх учителів (більше

трьох мільйонів осіб) було занесено в єдину базу даних: професійний рівень, терміни та строки проходження курсів та їхні результати, рівень якості успішності в класі, соціальний стан, сімейні статки тощо. Ці відомості дають можливість кожному вчителю (за його власним вибором) запропонувати курси, які би враховували інтереси закладу освіти. Цікавим є те, що в суто капіталістичній державі всі витрати, пов'язані із підвищенням кваліфікації, бере на себе держава. Учителям оплачується проїзд до місця навчання, вони забезпечуються житлом, методичними матеріалами тощо. Навчання на курсах підвищення кваліфікації для вчителів відбувається за бажанням. Однак ті, хто успішно пройшов курси, мають можливість кар'єрного росту та отримують суттєву надбавку.

На курсах підвищення кваліфікації велику увагу приділяють формуванню практичних навичок. Через пояснення та демонстрацію, моделювання та вирішення можливих проблемних ситуацій під час уроку, проведення рольових ігор тощо вчителі занурюються в реальне навчальне середовище, що дозволяє їм підготуватися до можливих ситуацій у класі. Однак навіть після проходження курсів учителі не можуть повністю перенести на свої класи ті педагогічні техніки, яких вони навчилися. Тому досить часто практикується коучинг. Учитель має інструктора, з яким під час співбесіди чи дискусії проводить спільний аналіз уроку, оцінює адекватність застосування тієї чи іншої методики, визначає ефективність уроку (Кошманова Т., 2000, с. 158). Викладач-коуч допомагає вчителю інтегрувати здобуті знання в навчальний процес із урахуванням індивідуальних особливостей як учнів, так і самого вчителя для досягнення мети уроку.

Нині у країні наявні різноманітні форми підвищення кваліфікації. Водночас із відвідуванням занять коучерами-наставниками, упровадженням різних інноваційних програм, щотижневими вечірніми річними курсами набувають популярності літні курси, що організовують на базі великих уні-

верситетів та коледжів. Ці заклади освіти повинні мати відповідну матеріальну базу, а фінансують курси із державного бюджету. Літні курси проходять у два етапи. На першому протягом шести-восьми літніх тижнів учителі вивчають фаховий предмет. Другий етап є пролонгованим і триває весь навчальний рік (Клясен Н., 2014, с. 189).

У системі підготовки вчителів Сполучених Штатів велика увага приділяється формуванню молодого фахівця. Саме перші декілька років вважають найважливішими у становленні молодого вчителя. Можливо саме тому дуже низький відсоток (близько 2 %) тих, хто вийшов із професії у перші роки. При цьому не можна сказати, що заробітна плата вчителя в Америці висока, вона є досить низькою за мірками цієї країни і лише у півтора раза перевищує мінімальну. Для порівняння в Україні протягом перших п'яти років практично половина молодих фахівців міняє професію.

Для введення у професію молодого спеціаліста є спеціальні програми менторства, програми типу «Вчитель першого року». Протягом перших трьох років відбувається формування індивідуальності вчителя, його спрямування на саморозвиток, бажання створювати та впроваджувати нові прогресивні методики тощо. Навчання на курсах підвищення кваліфікації дає змогу молодому вчителю пройти переатестацію, отримання відповідного сертифіката та підвищення зарплати.

Дуже слушним є практичне спрямування підготовки та підвищення кваліфікації вчителів Сполучених Штатів. Як вважають американські фахівці, говорити про ефективність оволодіння вчителем педагогічними стратегіями можна лише тоді, коли вчитель не лише ознайомився з теоретичними основами нових навчальних технологій, а коли він спостерігав ефективність їхнього застосування в класі, зміг опрацювати їх у полегшених умовах та отримав оцінку своїх результатів. А також коли в його власному класі йому було надано допомогу та підтримку. Інакше це буде просто технічне перенесення теорії в клас, яке

не дає можливості говорити про ефективність змін у школі.

Як і практично в усьому, американці дуже відповідально ставляться до післядипломної освіти вчителів. У цей процес залучена значна кількість ресурсів: це й інститути освіти (університети та коледжі), і добровільні організації, різні спонсори та професійні спілки вчителів і безпосередньо самі школи та вчителі (Щур Н., 2020, с. 33). Відповідають за якість підвищення кваліфікації вчителів численні профільні комітети та комісії (Регейло І., 2019, с. 60).

Важливу роль у системі підвищення кваліфікації освітян відіграє зацікавленість держави, що підтримується матеріальними стимулами. Фінансування освіти відбувається державними та суспільними фондами. Значна частка цієї місії належить Національному науковому фонду. Наразі із фондом активно співпрацює спеціальний департамент із проблем освіти. Також активну роль у підтримці та фінансуванні освіти відіграє фонд Чарльза Кеттеринга, на гроші якого організуються поїздки для вчителів як країною, так і закордонні. Суттєва зацікавленість державних органів і суспільних організацій стимулює підвищення як професіоналізму, так і якості освіти.

Висновки. Результати дослідження показали, що системи післядипломної освіти Сполучених Штатів та України мають як схожі, так і відмінні риси.

Обидві системи передбачають навчання протягом життя, періодичність підвищення кваліфікації (різняться строки та обсяги), застосування різних форм і методів організації післядипломної освіти, наяв-

ність коротко- та довготривалих курсів із відривом чи без відриву від виробництва.

Необхідно зазначити децентралізацію системи підвищення кваліфікації Сполучених Штатів, свободу вибору форм і способів її проходження (що нині намагаються впровадити в Україні).

Заслуговує на увагу насамперед теза про те, що освіта у США є питанням національної безпеки. Для цієї країни характерним є особистісний підхід до підготовки та підвищення кваліфікації вчителів. Це і система менторства, супервайзерства, особистісного наставництва, тренінги та розвиток міжпредметних зв'язків. В Україні поширенішим є диференційний підхід за рівнем кваліфікації та спеціальністю. Також дуже суттєво розвинена система самоосвіти та самомотивації вчителів.

Позитивним можна також уважати двоетапність системи підвищення кваліфікації: програми для підтримки молодих учителів (до 3-х років) та сертифікація кожні 5 років. Крім того, для посилення контролю за рівнем кваліфікації проводять тестування для вчителів-початківців та отримання сертифікатів про діяльність для вчителів, що мають стаж понад 10 років.

Звісно, що не можна говорити про ідеальність системи підготовки та підвищення кваліфікації вчителів Сполучених Штатів. Як у більшості систем та країн, є переваги та недоліки. Однак безсумнівно є аспекти, які при творчому підході можливо було би застосувати і в нашій державі (це насамперед і ставлення держави до освіти, і особистісний підхід до підготовки вчителя, система менторства тощо).

ЛІТЕРАТУРА

1. Клясен Н. Л. Післядипломна педагогічна освіта: зарубіжний досвід та сучасна практика / Н. Л. Клясен // Нова педагогічна думка, 2014. – № 2. – С. 187–190.
2. Кошманова Т. С. На шляху до новітньої педагогічної освіти (на прикладі університету штату Мічиган, США) / Т. С. Кошманова. – Львів : Вид. центр Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка, 2000. – 234 с.
3. Мукан Н. В. Сучасні дослідження в галузі підвищення кваліфікації вчителів у

системі неперервної професійної освіти англomовного світу / Н. В. Мукан // Проблеми лінгвістики науково-технічного і художнього тексту та питання лінгвометодики: зб. наук. пр. / відп. ред. Ф. С. Бацевич. – Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2007. – 140 с.

4. Реейло І. Ю. Вища освіта США : інституційні цінності системи // І. Ю. Реейло. Неперервна професійна освіта : теорія і практика (Серія : Педагогічні науки). Випуск № 3 (60), 2019. – С. 57–64 Doi:<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.3.5764>.

5. Рибачук К. В. Підготовка майбутніх педагогів до професійної діяльності в університетах США : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. «Загальна педагогіка, історія педагогіки та освіти» / Костянтин Володимирович Рибачук ; [Кіровоградський держ. педагогічний ун-т ім. Володимира Винниченка]. – Кіровоград, 2008. – 20 с.

6. Руденко І. А., Орендарчук О. Л. Сутність організації навчального процесу в системі підвищення кваліфікації вчителів у США та Великій Британії / І. А. Руденко, О. Л. Орендарчук // Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки, Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького. – 2020. – Вип. № 1. – С. 56–62. DOI: 10.31651/2524-2660-2020-1-56-62.

7. Собчак Н. М. Зміст і форми професійної підготовки соціальних працівників у системі неперервної освіти США : автореф... дис.... канд. пед. наук : 13.00.04 / Надія Мирославівна Собчак. – Тернопіль : Тернопільський державний педагогічний університет імені В. Гнатюка, 2004. – 22 с.

8. Хатюшина А. А. Теория и практика повышения квалификации учителей США : на примере штата Южная Каролина : дис... канд. пед. наук: 13.00.08 / Хатюшина Анна Андреевна. – Москва, 2009. – 171 с.

9. Щур Н. М. Підготовка вчителя природничих наук в умовах неперервної педагогічної освіти в США : монографія / Н. М. Щур. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка. – 2020. – 266 с.

10. U.S. Education Reform and National Security, Council on Foreign Relations, the U.S. Department of State / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cfr.org/report/us-education-reform-and-national-security>

ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ УЧИТЕЛЕЙ В СОЕДИНЕННЫХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Домаскина Марина,

кандидат экономических наук, доцент,

доцент кафедры педагогики,

психологии и менеджмента образования

Николаевский областной институт последипломного

педагогического образования

ул. Адмиральская, 4-а, 54001, г. Николаев, Украина

marina.domaskina@moipro.mk.ua

В статье проведен анализ формирования системы последипломного педагогического образования в Соединенных Штатах Америки. Рассмотрен ряд вопросов, касающихся становления данной системы, проведен ретроспективный анализ формирования современного состояния повышения квалификации педагогов в этой стране и определены основные ее этапы. В частности выявлены тенденции, которые были присущи системе подготовки учителей в США и имели негативные последствия для системы об-

разования. Определена также необходимость непрерывного образования учителей, указаны содержание, формы и методы последипломного образования и модели подготовки учителей. Исследованы особенности поддержки молодых учителей, сформированность системы менторства. Проанализированы тенденции направления повышения квалификации на индивидуальность учителя, а не на его специализацию, что значительно расширяет границы последипломного сопровождения. Проведены параллели между системами последипломного образования Соединенных Штатов и Украины с целью выявления тенденций для дальнейшего эффективного реформирования системы национального последипломного образования учителей.

Ключевые слова: коучинг; менторство; модели подготовки; повышение квалификации; повышение квалификации учителей в США; последипломное образование; профессионализм педагога; сертификация; система непрерывного образования; система последипломного образования; тьюторство; учитель; формы повышения квалификации педагогов в США.

A SYSTEM OF POSTGRADUATE TEACHERS PROFESSIONAL DEVELOPMENT IN THE UNITED STATES OF AMERICA

Domaskina Maryna,
Ph.D., Associate Professor,
the Department
of Pedagogy, Psychology and Education Management
Mykolaiv In-Service Teachers Training Institute
4-a Admiralska Street, 54001, Mykolaiv, Ukraine
marina.domaskina@moippo.mk.ua

The article analyzes the postgraduate pedagogical education in the United States of America. A number of issues related to the formation of this system are considered. A retrospective analysis of the teachers professional development in this country is carried out and its main stages are determined. In particular, identified trends were inherent in the teacher training system of the United States and they had negative consequences for the education system. The necessity of continuing teachers education is also determined. The content, models, forms and methods of postgraduate education are indicated. The support of young teachers, the development of a mentoring system are investigated. Trends in the advanced training are analyzed on the individuality of the teacher, and not on his specialization, it significantly expands the boundaries of postgraduate support. It has been found that Americans are very responsible for the postgraduate teachers' education. A significant amount of resources are involved in this process: educational institutions (universities and colleges), voluntary organizations, various sponsors and teachers' unions, and, of course, schools and teachers themselves. It is also determined that an important role in the system of professional development of educators is played by the interest of the state, which is supported by material incentives. Education is financed by state and public funds. A great part of this mission belongs to the National Science Foundation. State bodies and public organizations stimulate the improvement of professionalism and, accordingly, the quality of education.

Parallels are drawn between the postgraduate education systems of the United States and Ukraine to identify trends for further effective reform of the national postgraduate teacher education system.

Keywords: *certification; coaching; continuing education system; forms of teacher training in the United States; mentoring; postgraduate education; postgraduate education system; professional development; teacher; teacher professionalism; teacher training in the United States; training models; tutoring.*

REFERENCES

1. Hatyushina, A. (2009). *Teoriya i praktika povyisheniya kvalifikatsii uchiteley SShA: na primere shtata Yuzhnaya Karolina* [Theory and Practice of Teacher Development in the United States: The Case of South Carolina]. (Candidate's thesis). Moskva (rus).
2. Kliasen, N. L. (2014). *Pisliadyplomna pedahohichna osvita: zarubizhnyi dosvid ta suchasna praktyka* [Postgraduate pedagogical education: foreign experience and modern practice]. *Nova pedahohichna dumka*, 2, 187–190 (ukr).
3. Koshmanova, T. S. (2000). *Na shliakhu do novitnoi pedahohichnoi osvity (na prykladi universytetu shtatu Michihan, SShA)* [Towards the latest teacher education (on the example of the University of Michigan, USA)]. Lviv: Vyd. tsentr Lvivskoho nats. un-tu im. I. Franka (ukr).
4. Mukan, N. V. (2007). *Suchasni doslidzhennia v haluzi pidvyshchennia kvalifikatsii vchyteliv u systemi neperervnoi profesiinoi osvity anhlo-movnoho svitu* [Current research in the field of teacher training in the system of continuing professional education in the English-speaking world]. *Problemy linhvistyky naukovo-tekhnichnoho i khudozhnoho tekstu ta pytannia linhvometodyky* (Ed. F. S. Batsevych). Lviv: Vyd-vo Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika» (ukr).
5. Reheilo, I. Yu. (2019). *Vyshcha osvita SShA: instytutsiini tsinnosti systemy* [US higher education: the institutional values of the system]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka (Seriia: Pedahohichni nauky)*, 3 (60), 57–64. Doi:<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.3.5764> (ukr).
6. Rudenko, I. A. & Orendarchuk, O. L. (2020). *Sutnist orhanizatsii navchalnoho protsesu v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii vchyteliv u SShA ta Velykii Brytanii* [The essence of the organization of the educational process in the system of teacher training in the United States and Great Britain]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Pedahohichni nauky*. Cherkasy: ChNU im. B. Khmelnytskoho, 1, 56–62. DOI: 10.31651/2524-2660-2020-1-56-62 (ukr).
7. Rybachuk, K. V. (2008). *Pidhotovka maibutnikh pedahohiv do profesiinoi diialnosti v universytetakh SShA* [Preparation of future teachers for professional activity in US universities]. (Extended abstract of candidate's thesis). Kirovohradskyi derzh. pedahohichniy un-t im. Volodymyra Vynnychenka. Kirovohrad (ukr).
8. Shchur, N. M. (2020). *Pidhotovka vchytelia pryrodnychkykh nauk v umovakh neperervnoi pedahohichnoi osvity v SShA* [Preparation of the teacher of natural sciences in the conditions of continuous pedagogical education in the USA]. Ternopil: TNPU im. V. Hnatiuka (ukr).
9. Sobchak, N. M. (2004). *Zmist i formy profesiinoi pidhotovky sotsialnykh pratsivnykiv u systemi neperervnoi osvity SShA* [Content and forms of professional training of social workers in the system of continuing education in the United States]. (Extended abstract of candidate's thesis). Ternopil: Ternopilskyi derzhavnyi pedahohichniy universytet imeni V. Hnatiuka (ukr).
10. U.S. Education Reform and National Security, Council on Foreign Relations, the U.S. Department of State. Retrieved from: <https://www.cfr.org/report/us-education-reform-and-national-security> (eng).